

Wizja rozwoju rolnictwa wg przedstawicieli nauki - *aspekty środowiskowe* -

*IV KONGRES POLSKIEGO ROLNICTWA
1 XII 2018 Poznań*

dr hab. Mariusz Matyka prof. nadzw.

Rolnictwo vs środowisko

Problem nieracjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi dotyczy w równym stopniu różnych sfer działalności człowieka, w tym także rolnictwa.

Druga połowa XX w. ujawniła, szczególnie w Europie Zachodniej, krytykę podejścia, w którym uwzględniany był tylko rachunek ekonomiczny.

Degradacja środowiska przyrodniczego spowodowana wzrostem intensywności produkcji i zagrożenie bezpieczeństwa żywności to tylko niektóre zjawiska ukazujące potrzebę zmiany podejścia do problematyki rolnictwa.

Źródło: Maciejczak M.: Zeszyty Naukowe SGGW. Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej. 2010, 85: 19-34

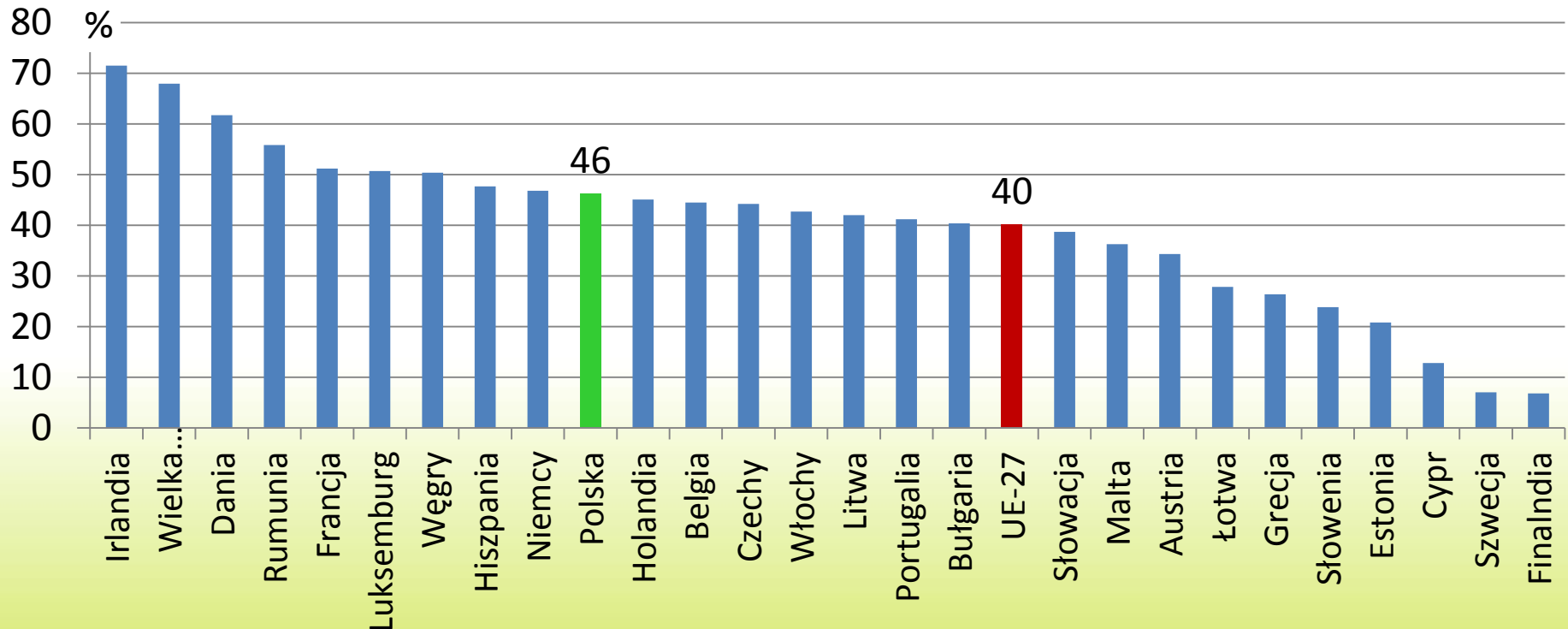
Źródło: <https://permaculturenews.org/2014/05/10/woes-industrial-agriculture/>

Rolnictwo vs środowisko

Rolnictwa odpowiada za wykorzystanie znacznego obszaru UE oraz dużej części jej zasobów naturalnych.

W związku z tym kształtuje również stan środowiska przyrodniczego.

Udział UR w ogólnej powierzchni krajów UE w 2011 r.

Środowiskowe cele WPR

Jednym z głównych celów WPR jest pełniejsze wykorzystanie potencjału rolnictwa w przeciwdziałaniu niekorzystnemu oddziaływaniu na środowisko. Szczególny nacisk kładzie się na:

- ograniczanie i adaptację do zmian klimatu,
- ochronę bioróżnorodności,
- zmniejszenie zanieczyszczeń wody i powietrza,
- ochrona gleb.

Ważnym celem jest również dostarczanie szeroko pojętych **dóbr publicznych**.

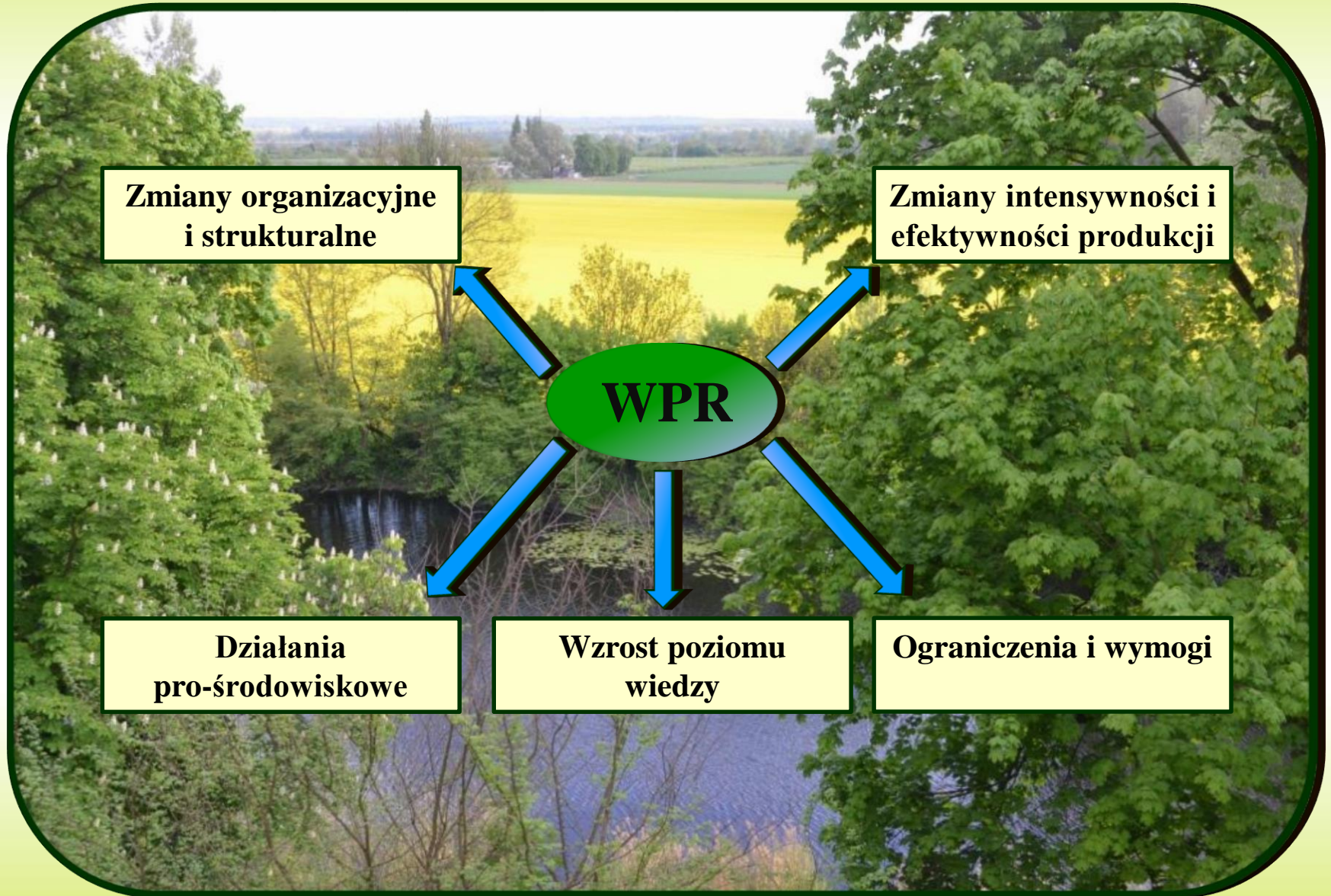

Środowiskowe cele WPR

Ukierunkowanie rolnictwa poprzez WPR na realizację celów środowiskowych wpisuje się w zasadę zrównoważonego rozwoju, której celem w przypadku rolnictwa jest dążenie do uzyskiwania stabilnej i opłacalnej ekonomicznie oraz akceptowalnej społecznie produkcji w sposób niezagrażający środowisku przyrodniczemu.

Oparcie rozwoju na zasadach zrównoważenia ma charakter globalny i dotyczy wszystkich sektorów. Podejście to zostało oficjalnie usankcjonowane w trakcie szczytu ONZ, gdzie przyjęto dokument “**Przekształcanie naszego świata: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju – 2030**”.

Mechanizmy oddziaływania WPR na środowisko

Cele środowiskowe – Quo vadis?

Nie ulega wątpliwości, że podstawowy paradygmat dalszego rozwoju UE, w tym również WPR, będzie opierać się na zasadach zrównowazenia. Realizacja tego celu konieczny będzie przegląd strategii Europa 2020, uwzględnienie uwarunkowań zewnętrznych oraz wdrożeniu 17 celów zrównoważonego rozwoju zawartych w rezolucji ONZ.

Cele środowiskowe – Quo vadis

W świetle tych założeń jako główne zagrożenia rozwoju świata, w tym UE, wskazywane jest wyczerpywanie zasobów oraz pogorszenie stanu środowiska, które przekłada się na pustynnienie, suszę, ograniczenie potencjału produkcyjnego gleb, zmniejszenie bioróżnorodności oraz niedobory wody słodkiej. Równie istotne są zmiany klimatu i powodowane nimi wzrost temperatury, podniesienie poziomu wód, zakwaszenie oceanów.

Cele środowiskowe w przyszłej WPR – Quo vadis

- Należy zakładać, że w perspektywie po 2020 r. nastąpi dalsze przeorientowanie polityki UE w kierunku **zwiększenia dbałości o środowisko przyrodnicze i klimat.**
- Prawdopodobnie w przyszłości większy nacisk położą się na zapobieganiu wyludnianiu obszarów wiejskich, wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju, poprawę jakości żywności, **rolnictwo niskoemisyjne**, ograniczenie ryzyka produkcyjnego oraz **ochronę środowiska i krajobrazu.**
- Podkreślić jednak należy, że potencjalne reformy obok zrównoważenia środowiskowego powinny ciągle zapewniać stabilność i efektywność ekonomiczną gospodarstw rolnych w UE.

Podsumowanie

- **WPR w istotny sposób oddziałuje na rozwój rolnictwa w tym również jego funkcji pozaprodukcyjnych. Dzięki temu sektor ten postrzegany jest coraz częściej jako istotny dostarciciel dóbr publicznych.**
- **Wdrażanie WPR skutkuje ograniczeniem negatywnej presji środowiskowej wywieranej przez rolnictwo. W efekcie sprzyja to zachowaniu i poprawie stanu środowiska przyrodniczego.**
- **Efekty środowiskowe wdrażania WPR są często odłożone w czasie i z tego powodu ich ocena jest skomplikowana i złożona.**

Dziękuję za uwagę